

*Sygn. akt II Ca 332/14*

## WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

*Dnia 10 czerwca 2014r.*

*Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy*

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anatol Gul

Sędziowie: SO Piotr Rajczakowski

SO Aleksandra Żurawska

Protokolant: Bogusława Mierzwa

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2014r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy

z powództwa **J. L.**

przeciwko **R. G.**

o zapłatę 66.480 zł

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 11 lutego 2014 r., sygn. akt I C 1435/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że zasądza od pozwanego R. G. na rzecz powoda J. L. kwotę 66.480 (sześćdziesiąt sześć tysięcy czterysta osiemdziesiąt złotych) zł z odsetkami ustawowymi od dnia 22 listopada 2011r. oraz 4.248 zł kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 5.124 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 332/14

## UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem oddalono powództwo o zapłatę kwoty 66 480 zł oraz orzeczono o kosztach procesu, opierając rozstrzygnięcie o następujące ustalenia i oceny:

- w dniu 21 sierpnia 2009r. pozwany (zamawiający) i powód (wykonawca) zawarli umowę o dzieło, na mocy której powód zobowiązał się do opracowania wniosku o dotację z elementami Biznes Planu w ramach (...)– (...)– dla realizowanego projektu inwestycyjnego polegającego na budowie kompleksu hotelarskiego (...)w J.; za wykonanie dzieła strony ustaliły wynagrodzenie dla wykonawcy, składające się z dwóch elementów: 1) kwoty ryczałtu w wysokości 8.000 zł netto, płatnej w dwóch ratach: I rata w wysokości 3.500 zł, płatna w terminie 2 dni od podpisania umowy, II rata w wysokości 4.500 zł, płatna w terminie 7 dni po złożeniu dokumentów aplikacyjnych (wniosku o dotację) w

(...)we W. (§ 3 ust. 1 umowy); 2) dodatkowego wynagrodzenia w wysokości 2 % netto, liczonego od kwoty przyznanej dotacji, po otrzymaniu pisemnej informacji o przyznanej dotacji (§ 3 ust. 3 umowy); zamawiający w § 3 ust. 4 umowy zobowiązał się do uiszczenia wynagrodzeń dla wykonawcy na konto wykonawcy wskazane w rachunkach w terminie 7 dni od daty doręczenia odpowiednich rachunków (za wyjątkiem pierwszego rachunku płatnego w terminie 2 dni od doręczenia);

- wniosek o dotację opracowany przez powoda został złożony i przyjęty w dniu 14.09.2009r.

- powód wystawił rachunek z dnia 21 sierpnia 2009r. na kwotę 3.500 zł, a następnie rachunek z dnia 17 września 2009r. na kwotę 4.500 zł, które zostały uregulowane przez pozwanego w terminie;

- w piśmie z dnia 02 września 2010r. skierowanym przez grupę przedsiębiorców znajdujących się na liście rezerwowej konkursu unijnego do (...), przedsiębiorcy zwrócili się z prośbą o zajęcie ostatecznego stanowiska w sprawie zwiększenia alokacji na konkurs unijny, motywując swoją prośbę z jednej strony - bardzo dobrym przygotowaniem do konkursu, w tym bardzo dobrymi projektami turystycznymi, co ma znaczenie dla rozwoju turystyki, dla tworzenia nowych miejsc pracy i dla rozwoju całego regionu, a z drugiej strony - długim czasem oczekiwania na przyznanie środków oraz związanymi z tym komplikacjami dotyczącymi utraty ważności niektórych pozwoleń na budowę, promes kredytowych, uzgodnień, których wznowienie wymaga zainwestowania dodatkowych sił i środków;

-decyzją (...)z dnia 21 października 2011r. wniosek o dotację rekomendowany został do dofinansowania; w związku z pojawieniem się wolnych środków wynikających: 1) ze zgromadzonych oszczędności w ramach Schematu (...), „Dotacje inwestycyjne dla (...)wspierające innowacyjność produktową i procesową na poziomie przedsiębiorstwa (nabór w 2008r. i w 2009r.), 2) ze zgromadzonych oszczędności w ramach Schematu (...) (...) dla (...)zwiększające atrakcyjność turystyczną regionu (z wykluczeniem projektów z zakresu tworzenia centrów pobytowych (...)), 3) z pozostałej rezerwy utworzonej w ramach Schematu (...), 4) z niewykorzystanej rezerwy oraz alokacji przewidzianej dla Schematu (...) (...) (nabór przeprowadzony w 2010r.), pojawiła się nowa kwota, która została rozdysponowana na dofinansowanie projektów o liczbie co najmniej 20 punktów na etapie merytorycznej, tj. 24 projektów;

-informacja o przesunięciu wolnych środków w ramach (...)została opublikowana na oficjalnej stronie internetowej (...)w dniu 09 listopada 2011r. ; w dniu 13 lipca 2012r. pozwany podpisał umowę o dofinansowanie projektu „(...)w centrum miejscowości uzdrowskiej J.”, a przyznana kwota dotacji wyniosła 3.324.000 zł.

- w dniu 12 listopada 2011r. powód wystawił rachunek na kwotę 66.480 zł, stanowiącą umówione wynagrodzenie za sukces w wysokości 2 % kwoty przyznanej dotacji i w tym samym dniu wysłał tenże rachunek pozwanemu listem poleconym.

W ocenie sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem słuszny jest zarzut podniesiony przez pozwanego dotyczący przedawnienia roszczenia powoda. Bezsporną w sprawie okolicznością jest zawarcie przez strony umowy o dzieło, na mocy której powód zobowiązał się do opracowania wniosku o dotację z elementami Biznes Planu w ramach (...)– (...)” – dla realizowanego projektu inwestycyjnego polegającego na budowie (...)w J., zaś pozwany zobowiązał się do zapłaty stosownego wynagrodzenia. Umowa o dzieło należy do kategorii nazwanych umów cywilnoprawnych, których regulację przewidują przepisy Kodeksu cywilnego. Stosownie do art. 646 kc roszczenia wynikające z tego właśnie stosunku prawnego przedawniają się z upływem lat dwóch od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Artykuł 646 kc samodzielnie zatem określa początek biegu przedawnienia i wiąże go z dniem oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - z dniem, w którym zgodnie z treścią umowy dzieło miało być oddane. Dlatego do ustalenia początku biegu przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o dzieło nie mają zastosowania reguły przewidziane w art. 120 kc i nie zachodzi potrzeba ani możliwość zastosowania art. 455 kc. Przepis art. 646 kc jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 118 kc, wprowadzając krótszy niż ogólne terminy przedawnienia. Stanowisko to jest zgodne z orzecznictwem Sądu Najwyższego, który przyjmuje, iż umowa o dzieło jest umową rezultatu i dlatego jedynie oddanie rezultatu, tj. całości dzieła powoduje, że według art. 646 k.c. termin przedawnienia roszczeń z umowy o dzieło liczyć należy od dnia oddania dzieła, chociażby umowa określała inny termin oddania dzieła (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego

z dnia 7 kwietnia 1986r., sygn. akt I CR 35/86). Analiza treści cytowanego przepisu nie daje możliwości przyjęcia odmiennej daty aniżeli dzień oddania dzieła, chyba że nie zostało ono oddane – wówczas będzie to dzień, w którym dzieło zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

Pogląd powoda o rozpoczęciu biegu terminu przedawnienia wynagrodzenia za sukces za wykonanie dzieła od dnia otrzymania pisemnej informacji o przyznanej dotacji, a nie od dnia oddania dzieła, nie jest uzasadniony obowiązującymi przepisami prawnymi. Bieg terminu przedawnienia roszczeń z umowy o dzieło jest obliczany w specyficzny sposób. Nie jest on związany z dniem wymagalności roszczenia (czyli w przypadku zapłaty - z dniem, w którym zapłata powinna nastąpić). Termin przedawnienia należy w tym szczególnym przypadku liczyć od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane - od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane. Tożsamy pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 16.03.2007 roku (sygn. akt III CSK 357/06, nie publik.), w którym wskazano, że przy umowie o dzieło należy odróżnić wydanie dzieła od jego oddania. Oddanie dzieła następuje bowiem dopiero gdy dzieło wydane przez wykonawcę (art. 643 kc) zostaje odebrane przez zamawiającego. Przepis art. 646 k.c. wiąże termin przedawnienia wszystkich roszczeń wynikających z umowy o dzieło z oddaniem dzieła. Bez znaczenia natomiast dla ustalenia, kiedy nastąpił początek biegu terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę wynagrodzenia z umowy o dzieło pozostaje to, że termin zapłaty został oznaczony w fakturze. Przyjęcie koncepcji, iż w przypadku świadczenia zapłaty wynagrodzenia za wykonane dzieło, początek terminu przedawnienia byłby obliczany od dnia płatności, który strony mogą ustalić w ramach swobody kontraktowania na inny dzień, niż dzień oddania dzieła, byłoby obejściem ustawowych przepisów o terminach przedawnienia. Tymczasem zgodnie z art. 119 kc, terminy przedawnienia nie mogą być skracane ani przedłużane przez czynność prawną.

Oddanie dzieła przez powoda w postaci wniosku o przyznanie dotacji miało miejsce w dniu 14 września 2009r., zatem dwuletni termin przedawnienia roszczeń o wynagrodzenie upłynął z dniem 14 września 2011r. Pisemne oświadczenie pozwanego, które w ocenie powoda stanowi uznanie długu, jest datowane na 30 listopada 2011r., zatem miało miejsce już po upływie terminu przedawnienia. W orzecznictwie przyjmuje się, że oświadczenie o uznaniu długu, złożone po upływie terminu przedawnienia, nie wywiera żadnych skutków prawnych. Ponadto w ocenie Sądu oświadczenie pozwanego z 30 listopada 2011r. w żaden sposób nie można uznać za uznanie długu.

Mając powyższe na uwadze na podstawie wskazanych wyżej przepisów Sąd oddalił powództwo (pkt I sentencji wyroku). W związku z oddaleniem powództwa w oparciu o w/w podstawę prawną Sąd pominął rozważania dotyczące kwestii, czy uzyskanie dotacji jest zasługą powoda, czy prężnie działającej grupy przedsiębiorców znajdujących się na liście rezerwowej konkursu. Jednakże w ocenie Sądu to działanie powoda, polegające na opracowaniu wniosku o dotację, który znalazł się na liście rezerwowej, wystarczyło do osiągnięcia sukcesu w postaci przyznania pozwanemu dotacji, natomiast wystąpienie grupy przedsiębiorców z trzema pismami do (...)nie miało większego znaczenia dla samego podjęcia przez Zarząd Województwa decyzji o rozdysponowaniu wolnych środków z innego konkursu, a jedynie mogło mieć znaczenie dla czasokresu oczekiwania na podjęcie tej decyzji (który mógł ulec skróceniu).

W apelacji powód zarzucił :

1. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 kpc, przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie ich oceny w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, jak również nieuwzględnienie wszystkich zebranych w sprawie dowodów oraz brak wskazania merytorycznych i rzeczowych argumentów potwierdzających trafność dokonanej oceny;
2. naruszenie prawa materialnego, a to art. 627 kc, art. 646 kc, art. 118 kc w zw. z art. 120 § 1 kc , art. 123 § 1 pkt. 2 kc oraz art. 65 kc, przez błędne przyjęcie, że : dodatkowe wynagrodzenie było kwalifikowane jako wynagrodzenie za wykonanie dzieła; bieg terminu przedawnienia nie może nastąpić wcześniej niż wymagalność roszczenia, tj. z datą otrzymania informacji o przyznaniu dotacji; oświadczenie pozwanego z dnia 30 listopada 2011 r. nie stanowiło uznania długu; roszczenie wykonawcy ulega przedawnieniu z upływem 2 lat od oddania dzieła;

3. brak rozpoznania istoty sprawy przez ograniczenie się wyłącznie do zbadania zarzutu przedawnienia, bez jakiegokolwiek odniesienia się do merytorycznych podstaw powództwa, określających źródło zobowiązania oraz jego zasadność, wysokość i wymagalność.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa lub jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Apelacja jest uzasadniona i podlega uwzględnieniu, a podniesione w niej zarzuty znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym sprawy. Przyjmując bezsporne w istocie ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji za swoje, Sąd Okręgowy nie podziela jednak stanowiska tego sądu odnośnie przyjęcia przedawnienia dochodzonego roszczenia, kierując się następującymi względami:

- zgodnie z § 3 ust. 3 umowy, dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 2 % netto, liczone od kwoty przyznanej dotacji, miało być płatne po wystąpieniu **jedynie dwóch warunków - czyli przyznaniu dotacji oraz otrzymaniu pisemnej informacji o przyznaniu dotacji**; dlatego też możliwość żądania tego dodatkowego wynagrodzenia uzależniona była wyłącznie od warunku zawieszającego, którego ziszczenie się prowadziło do powstania wymagalności tego roszczenia;

- oczywistym jest, że roszczenie nie może stać się wymagalne, jeżeli jeszcze nie istnieje, a w niniejszej sprawie powyższe roszczenie powoda powstało **dopiero z chwilą przyznania pozwanemu dotacji**, co miało miejsce w dniu 21 października 2011 r., dlatego też dopiero od tego dnia rozpoczął swój bieg termin przedawnienia tego roszczenia;

- stąd też bieg terminu przedawnienia odnośnie tego roszczenia nie mógł rozpocząć swojego biegu – jak to przyjął sąd pierwszej instancji – **z chwilą oddania dzieła**, bowiem roszczenie o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia nie było jeszcze wymagalne; podzielenie takiego poglądu – w skrajnych wypadkach – mogłoby bowiem doprowadzić do sytuacji, w oparciu o uregulowanie z art. 646 kc, że roszczenie o wynagrodzenie uległoby przedawnieniu, zanim stałoby się wymagalne, co stałoby w rażącej sprzeczności z założeniem racjonalności ustawodawcy;

- w niniejszej sprawie dziełem, w rozumieniu przepisu art. 627 kc, był jedynie przygotowany i opracowany przez powoda wniosek o dotację, który został złożony, za wykonanie którego to dzieła powód otrzymał umówioną kwotę 8000 zł, co było bezsporne;

- jeżeli zaś w umowie mieszanej – jak w tym przypadku - doszło do równorzędnego połączenia elementów różnego rodzaju zobowiązań, to do każdego z nich należy stosować przepisy dotyczące tych zobowiązań, w szczególności odnośnie ustalenia treści świadczenia każdej ze stron, ponieważ od wyniku tego zakwalifikowania zależy m.in. ustalenie terminu przedawnienia danego zobowiązania;

- z tych przyczyn niezasadnie uznano, że roszczenie powoda o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia jest **roszczeniem z umowy o dzieło**, czego konsekwencją było przyjęcie dwuletniego terminu przedawnienia z art. 646 kc, liczonego od dnia oddania dzieła; wobec braku szczególnego przepisu określającego termin przedawnienia tego roszczenia, należało przyjąć 10 letni termin przedawnienia, skoro roszczenie nie ma charakteru świadczenia okresowego ani związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej

/ art. 118 kc /, liczony od dnia 21 października 2011 r., który nie uległ przedawnieniu wobec przerwania jego biegu wniesieniem pozwu w dniu 13 września 2012 r., wobec czego rozważania odnośnie charakteru pisma pozwanego z dnia 30 listopada 2011 r. są zbędne ;

- do identycznego wniosku prowadzi także stanowisko o liczeniu dwuletniego terminu przedawnienia właściwego dla roszczenia z umowy o dzieło nie od momentu oddania dzieła, lecz od dnia wymagalności roszczenia o zapłatę dodatkowego wynagrodzenia.

Z tych przyczyn zaskarżony wyrok podlegał zmianie przez uwzględnienie powództwa na podstawie łączącej strony umowy oraz art. 471 kc i art. 481 § 1 kc, natomiast o kosztach procesu i kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc.